01/12/2020

# «Η Πόλη δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ελληνική παρουσία»

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

**Η εφημερίδα el periódico, μία από τις 5 μεγαλύτερες εφημερίδες της Ισπανίας, δημοσιεύει τρισέλιδο εκτενές ρεπορτάζ του ανταποκριτή της στην Κωνσταντινούπολη Adriá Rocha Cutiller με γενικό τίτλο «Οι τελευταίοι Έλληνες της Κωνσταντινούπολης».**

**Το κείμενο, που μιλά για την προσφυγιά, την Αγία Σοφία, τα πογκρόμ και τις απελάσεις των Ρωμηών, τα Σεπτεμβριανά, τη Συνθήκη της Λωζάνης, ακόμα και την απαγόρευση να κάνεις κάποια επαγγέλματα αν ήσουν Έλληνας, αλλά και την μοναδική εφημερίδα της ελληνικής κοινότητας εκεί, αναδημοσιεύτηκε, επίσης, σε άλλες τρεις εφημερίδες σε μια μέρα, τις: Público, La Provincia και Diario de las Palmas**.

Κάνει μια περιγραφή των τελευταίων -περίπου 1.800- Ελλήνων που μένουν εκεί, ως τελευταίοι απόγονοι της βυζαντινής Αυτοκρατορίας, μετά από ένα αιώνα εκδιώξεων, βίας και μαζικών απελάσεων. Το ρεπορτάζ συνοδεύεται από φωτογραφίες του ίδιου του ρεπόρτερ, από το Πατριαρχείο, μια ελληνορθόδοξη εκκλησία της Πόλης και το κοιμητήριο στο Σισλί.

Αναφέρεται στις προσωπικές μαρτυρίες του Μιχάλη Βασιλειάδη της «Απογευματινής», της τελευταίας εφημερίδας της ελληνικής κοινότητας της Πόλης, ο οποίος επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη ύστερα από 30 χρόνια, για να αναλάβει την εφημερίδα. Ήταν 18 όταν τους έδιωξαν και γύρισε στα 48. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εφημερίδα «Απογευματινή» ιδρύθηκε στις 12 Ιουλίου του 1925 και

εξακολουθεί να εκδίδεται μέχρι σήμερα. Μετά την τουρκική Cumhuriyet, αποτελεί την δεύτερη αρχαιότερη ημερήσια εφημερίδα της Τουρκίας.

«Δεν έμενε τίποτα από το παρελθόν, ήμουν πολύ θυμωμένος, αλλά τώρα ηρέμησα. Τους έχω συγχωρήσει, αλλά δεν ξεχνώ. Ήταν το 1964 όταν η κυβέρνηση της Τουρκίας εκδίωξε όλους τους Έλληνες από τη χώρα χωρίς διακρίσεις. Σήμερα, από τους 1.700.000 Έλληνες απομένουν μόλις 1.800 μεγάλης ηλικίας, που αγωνίζονται να μην εξαφανιστούν» αναφέρει ο Μιχάλης Βασιλειάδης.

**Σύμφωνα με τον Μιχάλη Βασιλειάδη:** «Όλη μου την ζωή είχα την αίσθηση ότι δεν ανήκω στον τόπο που γεννήθηκα. Ο τρόπος που μας μεταχειρίστηκε το τουρκικό κράτος ήταν σαφής. Αν και έχω την τουρκική ταυτότητα ποτέ δεν θα μπορούσα να γίνω αστυνομικός, στρατιωτικός, πυροσβέστης, δημόσιος υπάλληλος. Μας έστελναν ένα ξεκάθαρο μήνυμα. Δεν είσαι ένας από τους δικούς μας, το καλύτερο που έχεις να κάνεις είναι να φύγεις».

Στις 6 Σεπτεμβρίου του 1955, μπήκαν οι Τούρκοι στα σπίτια τους και τα έσπασαν όλα. Ο Μιχάλης Βασιλειάδης αναφέρει τις προσωπικές μαρτυρίες τους. « ***Εκείνες τις ημέρες δολοφονήθηκαν γύρω στους 30 Έλληνες και βιάστηκαν πολλές γυναίκες. Καταστράφηκαν 4340 καταστήματα, 2.000 σπίτια, 110 εστιατόρια, 27 φαρμακεία, 12 ξενοδοχεία, 11 κλινικές, 5 αθλητικές ενώσεις και δύο νεκροταφεία. Η «Απογευματινή» σώθηκε. Οι εναπομείναντες Έλληνες τώρα προσπαθούν να διαφυλάξουν ό,τι απέμεινε*** ».

**Τη σύγχρονη Κωνσταντινούπολη δεν μπορεί να την φανταστεί κανείς χωρίς την ελληνική παρουσία, όπως αναφέρει ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος.** *«Βρισκόμαστε εδώ από την άφιξη του Αποστόλου Ανδρέα και μετά από την ανέγερση της Αγίας Σοφίας από τον Ιουστινιανό. Υπήρξαμε μάρτυρες ιστορικών γεγονότων όπως η τέταρτη σταυροφορία, η λατινική κατοχή της πόλης, η πτώση την Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, και μετά της οθωμανικής αυτοκρατορίας που την διαδέχθηκε. Επίσης στην ίδρυση της Δημοκρατίας της Τουρκίας. Πάντοτε ήμασταν εδώ, μερικές φορές περισσότεροι άλλες λιγότεροι αλλά πάντα εδώ. Εδώ γεννήθηκαν οι πρόγονοι μας, έζησαν και πέθαναν. Αυτή η πόλη είναι σαν το σπίτι μας. Είμαστε πολίτες αυτής της χώρας, Κι εμείς γεννηθήκαμε εδώ και θέλουμε να πεθάνουμε εδώ».*

Για τους Έλληνες της Πόλης η ιστορία κάνει κύκλους. Όταν οι σχέσεις Ελλάδος-Τουρκίας είναι σε ένταση αυτοί πληρώνουν τα σπασμένα. Το 2020 δεν αποτελεί εξαίρεση. *«Η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί μας προκαλεί θλίψη διότι ένα κομμάτι της κοινωνίας αν και μικρό, δεν του έδωσαν σημασία. Η Αγία Σοφία αποτελεί μνημείο για όλους που ζουν στην σκιά της, και αντιπροσωπεύει ένα σύμβολο συνύπαρξης των θρησκειών και των πολιτισμών των κατοίκων αυτής της*

*ιστορικής πόλεως, αλλά τώρα με την μετατροπή της η πόλη μας έγινε φτωχότερη»,* **λέει στην εφημερίδα «El periodico» ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος.**

## Διαβάστε ολόκληρο το αφιέρωμα:

«Ο Νίκος Μιχαηλίδης δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυα του όταν για πρώτη φορά ύστερα από 30 χρόνια μπόρεσε να επισκεφτεί, το 1994 την Ιστανμπούλ ή την Κωνσταντινούπολη, τον τόπο όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε. Πώς θα μπορούσε λοιπόν να συγκρατήσει τα δάκρυα του, όταν σε ηλικία 48 ετών και όταν είχαν πια περάσει τα μισά χρόνια της ζωής του, επισκέφτηκε το παλιό του το σχολείο, την εκκλησία του και τον παλιό του αθλητικό σύλλογο.

Η πόλη που αναγκάστηκε να εγκαταλείψει όταν ήταν 18 ετών, η Πόλη του, τώρα έμοιαζε σαν μια πόλη-φάντασμα. «***Δεν υπήρχε τίποτα από το παρελθόν. Όλα είχαν αλλάξει. Ήταν μια πόλη διαφορετική. Εγώ που είχα φύγει πολύ θυμωμένος και αφάνταστα φανατισμένος, τώρα είχα ηρεμήσει. Από τότε προσπαθώ και την επισκέπτομαι συχνά μια και δεν νιώθω το ίδιο όπως παλιά. Για όσα μας έκαναν τους έχω συγχωρέσει αλλά δεν τα ξεχνώ***», λέει ο Νίκος Μιχαηλίδης από την Αθήνα, όπου ζει, από τότε που εκδιώχθηκε μαζί με την οικογένειά του. Αυτά συνέβησαν το 1964, όταν η Τουρκική κυβέρνηση αποφάσισε να απελάσει όλους τους Έλληνες πολίτες, χωρίς εξαίρεση, από τη χώρα. Η οικογένεια του Νίκου ήταν μια από τις 15.000 οικογένειες που απελάθηκαν και υποχρεώθηκαν να φύγουν με 20 δολάρια και δύο βαλίτσες. «***Τα πάντα έμειναν εκεί και χάθηκαν για πάντα. Τη μια από τις δύο βαλίτσες μας την έκλεψαν στην Θεσσαλονίκη. Οι Τούρκοι κατάσχεσαν το τριώροφο κατάστημα που είχε ο πατέρας μου. Ήμασταν μια εύπορη οικογένεια. Εγώ που ήθελα να σπουδάσω ιατρική αναγκάσθηκα να πάω να εργαστώ στα φορτηγά πλοία***», μας είπε ο Μιχαηλίδης.

Οι γονείς του ήταν μεταξύ των 1,7 εκατομμυρίων Ελλήνων που ζούσαν στην Τουρκία στο τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και την αρχή της Τουρκικής Δημοκρατίας το 1923. Τώρα, το 2020, απομένουν μόνο 1.800 άτομα εκ των οποίων πολλοί ηλικιωμένοι, που αγωνίζονται να μην εξαφανιστούν.

Ο τουρκικός πόλεμος της ανεξαρτησίας, που έληξε το 1923, πυροδότησε τα πάντα: «***Ο τουρκικός εθνικισμός δημιουργήθηκε ενάντια στον εχθρό που εκείνη την εποχή ήταν οι Έλληνες, που με τον στρατό τους εισέβαλαν στην Μικρά Ασία***», μας λέει ο Elçin Macar, καθηγητής στο "Yıldız Technical University", και συνεχίζει: «***Είναι ένα περίεργο γεγονός. Η Ελλάδα σαν αυτόνομο κράτος δημιουργήθηκε το 1822 πολεμώντας την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η νέα Δημοκρατία της Τουρκίας δημιουργήθηκε το 1923 πολεμώντας και αυτή ενάντια στην ελληνική εισβολή. Μπορούμε λοιπόν να πούμε ότι τα δύο έθνη κράτη δημιουργήθηκαν μεταξύ τους***».

Τελικά ο πόλεμος τελείωσε και οι δύο χώρες υπέγραψαν την ειρήνη με τη συνθήκη της Λωζάννης, η οποία καθόρισε τα σύνορα των δύο εθνών και κάτι ακόμα σημαντικό: Οι δύο χώρες για να αποφύγουν άλλον ένα πόλεμο, καθάρισαν εθνικά τα εδάφη τους. 1,6 εκατομμύρια Έλληνες, Χριστιανοί της Μικράς Ασίας —Ανατολίας— εκδιώχθηκαν από την Τουρκία και στάλθηκαν στην Ελλάδα και 400.000 Τούρκοι —Μουσουλμάνοι— από την Ελλάδα, το ίδιο.

Μόνο ένας μικρός αριθμός 125.000 Τούρκων-Μουσουλμάνων, επετράπη να μείνει στη Θράκη, το ανατολικότερο τμήμα της Ελλάδας και 125.000 Έλληνες έμειναν στην Πόλη και σε δύο μικρά νησιά του Αιγαίου. Οι τελευταίοι Έλληνες της Πόλης

θεωρήθηκαν εχθροί στο ίδιο τους το σπίτι.

## Τι κάνατε με όλα αυτά;

**Ο Μιχάλης Βασιλειάδης έχει τα λίγα μαλλιά του μαζεμένα σε αλογοουρά. Είναι ξύπνιος και πολύ δραστήριος παρά τα 81 του χρόνια. Είναι ο διευθυντής της "Απογευματινής", της μόνης εφημερίδας που έμεινε στην ελληνική κοινότητα στην Πόλη**. Όπως πολλοί στην ηλικία του, λόγω του «covid», έχει να βγει από το σπίτι του κάποιους μήνες. Αλλά αυτό λίγο τον απασχολεί μια και η εφημερίδα του εκδίδεται εδώ και χρόνια, από το ίδιο δωμάτιο του διαμερίσματός του. «Εδώ εγώ είμαι το νούμερο ένα και ο γιος μου το νούμερο δύο. Αν και μέρα με την μέρα γίνεται εκείνος το νούμερο ένα και εγώ βρίσκομαι στα μετόπισθεν», λέει ο Μιχάλης, δείχνοντας τον γιο του Μηνά.
Οι δυο τους είναι οι μόνοι εργαζόμενοι στην "Απογευματινή". Τα κάνουν όλα: Είναι δημοσιογράφοι, συντάκτες, σχεδιάζουν την σύνταξη, εικονογράφοι, διαφημιστές, αφεντικά και οτιδήποτε άλλο. Και αυτό γίνεται εδώ και πολλά χρόνια: Η Απογευματινή είναι μια οικογενειακή εφημερίδα. «***Το 1923, το 75% της τουρκικής οικονομίας βρισκόταν στα χέρια των μειονοτήτων —Ελλήνων, Αρμενίων και Εβραίων— αλλά αμέσως μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάννης, η Τουρκική κυβέρνηση αποφάσισε να πάρει την οικονομία από τα χέρια των ξένων και να την δώσει στους Τούρκους. Με αυτόν τον τρόπο γεννήθηκε η «Απογευματινή***», εξηγεί ο πρεσβύτερος Βασιλειάδης.

Ο θείος του, λέει, είχε φαρμακείο στο Πέρα, στο κέντρο της Πόλης. Αλλά οι αρχές αποφάσισαν να δώσουν την άδεια σε κάποιους Τούρκους, οπότε το έκλεισαν. Ένας φίλος τους Τούρκος, διοικητικός, υποσχέθηκε να τους βοηθήσει και, μετά από λίγο, το 1925, βρήκε τη λύση: Κατάφερε να τους δώσει άδεια για να δημιουργήσουν μια νέα εφημερίδα για την ελληνική μειονότητα στην πόλη. Παράξενο έτσι; «Θέλετε να είστε φαρμακοποιός; Ορίστε λοιπόν, μια εφημερίδα», λέει αστειευόμενος ο Μιχάλης. Μια διοικητική απόφαση χάραξε το μέλλον το δικό του και του γιού του· **η Τουρκία είχε αποφασίσει να γίνουν δημοσιογράφοι**.
**Δεν ήταν μόνο οι φαρμακοποιοί που επλήγησαν: τη δεκαετία του 1920, στα μέλη των μειονοτήτων απαγορεύτηκε να είναι δικηγόροι ή δημόσιοι υπάλληλοι, ράφτες ή ξυλουργοί**. **Μερικά χρόνια αργότερα, οι αρχές θα έφτιαχναν έναν νέο φόρο, τον «Φόρο περιουσίας» ο οποίος θα τους έδινε το δικαίωμα να καταλάβουν τις περιουσίες των μειονοτήτων**. «
***Σε όλη μου τη ζωή είχα την αίσθηση ότι δεν ανήκω στον τόπο που γεννήθηκα. Ο τρόπος με τον οποίο το Κράτος μάς αντιμετωπίζει το καθιστά σαφές: Σαν κάτοχος της τουρκικής ταυτότητας, δεν θα μπορούσα ποτέ να γίνω, αστυνομικός, αξιωματικός του στρατού, πυροσβέστης (το ήθελα ως παιδί!)***
***Το μήνυμα που μας έδιναν ήταν σαφές: "Δεν είστε ένας από εμάς, το καλύτερο που μπορείτε να κάνετε είναι να φύγετε"***», θυμάται ο Μιχάλης. Τα χειρότερα, ωστόσο, δεν είχαν ακόμα έρθει.

## Σπασμένα γυαλιά

Ήταν 4:30 το απόγευμα της 6ης Σεπτεμβρίου του 1955 —σε πλήρη ένταση οι σχέσεις Ελλάδας -Τουρκίας για το Κυπριακό— όταν διαδόθηκε η είδηση, ότι στο σπίτι του Μουσταφά Κεμάλ, στην πατρίδα του, τη Θεσσαλονίκη, είχε εκραγεί βόμβα. Κυβερνητικοί εκπρόσωποι βγήκαν στους δρόμους της Σταμπούλ για να διακηρύξουν τα νέα. Ο κόσμος έτρεχε να τους ακούσει. Η οργή αυξανόταν. Ωστόσο, όλα ήταν ψέματα. Κανένα σπίτι δεν είχε βομβαρδιστεί, ούτε στη Θεσσαλονίκη ούτε πουθενά αλλού, αλλά αυτό, εκείνη την ώρα, δεν είχε σημασία: ήταν πολύ αργά. Καθ᾽ όλη τη διάρκεια του απογεύματος και της νύχτας που ακολούθησε, ορδές Τούρκων πήγαν στις γειτονιές της Σταμπούλ όπου ζούσαν οι Έλληνες, καταστρέφοντας τα πάντα στο δρόμο τους. Ο Βασιλειάδης τα θυμάται τέλεια: «Θυμάμαι πολύ καλά, τι έκανε ο θυρωρός του κτιρίου μας, ο κύριος Μεχμέτ (σ.σ.: το ορθό, Αχμέτ) Εφέντη. Ο κ. Μεχμέτ Εφέντη ήξερε τι συνέβαινε, γιατί μάλλον το είχε ακούσει στο τζαμί. Γνώριζε και αγαπούσε όλη την οικογένειά μας. Όταν η μητέρα μου μαγείρευε τον καλούσε πάντα για (να του προσφέρει) φαγητό. Όταν λοιπόν το εξαγριωμένο πλήθος ήρθε στο κτίριό μας, βγήκε στην πόρτα

κρατώντας μια τουρκική σημαία και για να φύγουν φώναξε στο πλήθος ότι δεν υπήρχαν άπιστοι εκεί». Ο Μιχάλης συνεχίζει: «***Το έκανε επειδή μας γνώριζε, επειδή πίστευε ότι η οικογένεια Βασιλειάδη ήταν καλοί άνθρωποι και δεν ήταν σαν τους υπόλοιπους. Αργότερα ο κύριος Mehmet Efendi πήρε το τσεκούρι του και ανακατώθηκε με το πλήθος. Πήγε να διαλύσει ελληνικά σπίτια. Εμείς δεν ήμασταν Έλληνες. Ήμασταν φίλοι του (ο Μιχαλάκης και η κ. Κατίνα)***.

**Συνολικά, κατά τη διάρκεια της νύχτας 6 έως 7 Σεπτεμβρίου 1955, περίπου 30 Έλληνες δολοφονήθηκαν και εκατοντάδες γυναίκες μειονοτήτων βιάστηκαν**. **4.340 καταστήματα, 2.000 σπίτια, 110 εστιατόρια, 83 εκκλησίες, 27 φαρμακεία, 26 σχολεία, 21 εργοστάσια, 12 ξενοδοχεία, 11 κλινικές, τρία γραφεία εφημερίδων —η Απογευματινή σώθηκε— πέντε αθλητικά σωματεία και τα δύο νεκροταφεία καταστράφηκαν**. «***Η βασική θεωρία είναι ότι η τουρκική κυβέρνηση την ενθάρρυνε. Εγώ δεν έχω καμία αμφιβολία ότι το πογκρόμ ήταν μια πράξη που οργανώθηκε από το κράτος, αυτό όμως δεν είναι αρκετά γνωστό***», λέει ο καθηγητής Macar. «***Μετά από όλη μου την έρευνα, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η τουρκική κυβέρνηση ήθελε να κάνει κάτι, αλλά έχασε τον έλεγχο των μαζών και πολλές κόκκινες γραμμές ξεπεράστηκαν. Νομίζω ότι υπήρχε σχέδιο για τα γεγονότα, αλλά όχι σε αυτήν την έκταση μεγάλο***».
Δείτε τι ακολούθησε στη συνέχεια:

Ένα από τα νεκροταφεία που καταστράφηκαν στα γεγονότα (του Σεπτεμβρίου) ήταν το Σισλί, ένα από τα πιο ιστορικά της πόλης που τώρα φυλάσσεται από τον Σταύρο, έναν 70χρονο κύριο που, μετά τη συνταξιοδότησή του, αποφάσισε να βοηθήσει την κοινότητα. «Ήμαστε πολύ λίγοι και δύσκολα θα βρίσκαμε φύλακα στο Σισλί, έτσι λοιπόν σκέφτηκα μια και οι οικογένειά μου είναι θαμμένη εδώ να γίνω εγώ ο φύλακας του», λέει ο Σταύρος. Το νεκροταφείο του Σισλί ανακαινίστηκε τελικά το 2012. Ο Νίκος Μιχαηλίδης, που εμπνεύστηκε το έργο, έχει και αυτός την οικογένειά του θαμμένη εκεί.

Το κοιμητήριο Σισλί αντιπροσωπεύει επακριβώς την ελληνική κοινότητα: Είναι μια όαση χρισμένη (από τον Θεό) με νοσταλγία που κοιτάζει προς το παρελθόν. Βρίσκεται στο κέντρο μιας τεράστιας Σταμπούλ που τρέχει με έναν φρενήρη ρυθμό προς το μέλλον, χωρίς να κοιτάζει πίσω. Παρόλο που η ιστορία γράφεται από τους νικητές, η Ελληνική κοινότητα είναι ακόμα εκεί παρά τις αντιξοότητες.

«***Η σύγχρονη Κωνσταντινούπολη δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την παρουσία μας***», λέει ο Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης Βαρθολομαίος ο Α΄. ***Το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης είναι παλαιότερο από τη χώρα στην οποία βρίσκεται. Ήμασταν εδώ όταν έφτασε ο Απόστολος Ανδρέας, και αργότερα όταν ο Ιουστινιανός ανήγειρε την Αγία Σοφία. Ήμασταν μάρτυρες ιστορικών γεγονότων όπως η Τέταρτη Σταυροφορία, η λατινική κατοχή της πόλης, η πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και αργότερα, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας που την διαδέχθηκε. Συμπεριλαμβανομένης της ίδρυσης της Τουρκικής Δημοκρατίας. Ήμασταν πάντα εδώ: μερικές φορές ήμασταν πολλοί. Άλλες λίγοι, αλλά πάντα εδώ. Εδώ γεννήθηκαν, έζησαν και πέθαναν οι πρόγονοί μας. Αυτή η πόλη είναι το σπίτι μας. Είμαστε πολίτες αυτής της χώρας. Εμείς γεννηθήκαμε εδώ και θέλουμε να πεθάνουμε εδώ***».

**Οι Έλληνες της Κωνσταντινούπολης ήταν αυτοί που όταν οι σχέσεις Τουρκίας και Ελλάδας ήταν τεταμένες, πάντα πλήρωναν τα σπασμένα. Το 2020 δεν αποτελεί εξαίρεση**. «**Η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί**», λέει ο κ.κ. Βαρθολομαίος, «***είναι κάτι που μας προκαλεί μεγάλο πόνο και θλίψη, επειδή, κατά κάποιο τρόπο, τα συναισθήματα ενός κοινωνικά μικρού τμήματος αυτής της πόλης δεν λαμβάνονται υπόψη.***

***Η Αγία Σοφία είναι η κληρονομιά όλων εκείνων που ζουν στη σκιά της και αντιπροσωπεύει ένα σύμβολο συνύπαρξης των θρησκειών και των πολιτισμών, των κατοίκων αυτής της ιστορικής πόλης. Αλλά τώρα, με τη μετατροπή της, η πόλη μας έγινε φτωχότερη***». Μετά το πογκρόμ, το 1964, ήρθαν οι απελάσεις Ελλήνων πολιτών και το τελευταίο πλήγμα για την κοινότητα: από τότε, οι Έλληνες της Πόλης ελαττώθηκαν, αλλά δεν εξαφανίστηκαν. Ο Μιχάλης Βασιλειάδης έφυγε επίσης από την πόλη, αλλά τη δεκαετία του 1990 (σ.σ.: το ορθό 2002), όταν ήρθε η σειρά του να ακολουθήσει την οικογενειακή παράδοση και να διευθύνει την «Απογευματινή», επέστρεψε στην Πόλη. «***Επέστρεψα για να βρω τις ρίζες μου και τις βρήκα, αλλά συνειδητοποίησα ότι το δέντρο είχε πεθάνει. Η πόλη είχε αλλάξει και ήμουν ξένος στη γενέτειρά μου. Μερικοί από τους παλιούς Έλληνες ήταν ακόμα εδώ, αλλά τα μέρη τους ήταν στοιχειωμένα, γεμάτα φαντάσματα από τους Έλληνες, που κάποτε κατοικούσαν εδώ***» λέει.

«***Στην Πόλη οι Έλληνες, σε περίπου 90 χρόνια, από 125.000 έφτασαν τους 1.800. Το μονοπάτι που ακολουθούμε μας οδηγεί στην εξαφάνιση. Δυστυχώς, φέτος έχουν δηλωθεί δύο μόνο βαπτίσεις στην εφημερίδα, αν θυμάμαι καλά***» – λέει ο Μηνάς, ο γιος του Μιχάλη. «**Δεν θυμάμαι τον ακριβή αριθμό, αλλά νομίζω ότι μέχρι αυτή τη στιγμή είχαμε περίπου 10 με 15 κηδείες»**.
»Η αλήθεια είναι ότι, από τότε που άρχισα να εργάζομαι στην εφημερίδα πριν από 15 χρόνια, δεν υπήρξε ποτέ έτος κατά το οποίο να υπήρξαν περισσότερες γεννήσεις από τους θανάτους. Είναι απλά μαθηματικά» —συνοψίζει ο Μηνάς. «Οι περισσότερες από τις ειδήσεις που δημοσιεύουμε αφορούν θανάτους της κοινότητας μας. Αν ο μέσος όρος ηλικίας είναι τα 60-65 έτη, τότε και ο πατέρας μου συγκριτικά θεωρείται νέος. Το θέμα είναι ότι η κοινότητα δεν θα αυξηθεί μόνο με γεννήσεις … ακόμη και αν όλοι αρχίσουν να κάνουν μωρά. Εκτός και αν ο πατέρας μου, αρχίσει να αισθάνεται διαφορετικά». Ο Μιχάλης γελάει: «Εγώ στα σίγουρα, λόγω της ηλικίας μου, σταδιακά θα μετατραπώ σε μωρό».

Μετάφραση από τα ισπανικά στα ελληνικά: Νίκος Μιχαηλίδης.
Δείτε το άρθρο, όπως δημοσιεύτηκε στην ισπανική εφημερίδα εδώ.

Πηγή: el periodico – Hellas Journal/ EPT, fanarion.blogspot.com